

ประเพณีพิธีเงินในราชสำนักไทย

เมตตา วงศ์จงใจหาญ¹

บทคัดย่อ

“จีนไทยใช้เงินใกล้เคียงกัน” คำพูดนี้คงจะเป็นที่คุ้นหูกันดีในหมู่ชาวไทย อันที่จริง จีนและไทยมีความสัมพันธ์กันมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย (ตรงกับราชวงศ์หยวนของจีน) รูปแบบความสัมพันธ์จะอยู่ในเชิงการค้าเป็นส่วนใหญ่ ประชาชนทั้งสองแผ่นดินติดต่อกันค้าขายแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกัน จนคนไทยในอดีตถึงปัจจุบัน รู้จักวันตรุษจีน วันเซ่งเม้ง เทศกาลไหว้พระจันทร์ เทศกาลขนมบะจ่าง ฯลฯ กันอย่างแพร่หลาย ในพระราชสำนักไทยเองก็มีการประกอบพิธีที่เกี่ยวข้องกับประเพณีจีน คือ พระราชพิธีเลี้ยงพระตรุษจีน พระราชพิธีสังเวยพระป้าย และพระราชพิธีกึ่งเด็ก

คำสำคัญ พิธีสังเวยพระป้าย พิธีกึ่งเด็ก ประเพณีจีน ราชสำนักไทย

สำเนาสัมพันธ์

ความสัมพันธ์ของไทยและจีนเป็นรูปแบบระบบบรรณาการอันก่อให้เกิดความสัมพันธ์ทางการค้า หรือการค้าในรูปแบบบรรณาการขึ้นด้วย จากหลักฐานของราชวงศ์หยวน สมัยจักรพรรดิคุปโล่ซ่าน เสียญก๊กหรือสุโขทัยส่งทูตไปจีนรวม ๑๐ ครั้ง ขณะที่จีนส่งมา ๔ ครั้ง² สมัยกรุงศรีอยุธยา ตลอดระยะเวลา ๔๑๗ ปีแห่งการเป็นราชธานีพระมหากษัตริย์ไทยได้ส่งขุนนางและคณะทูตานุทูตไปเจริญ

¹นักวิชาการในโครงการวิจัยของศูนย์ส่งเสริมการวิจัยในภูมิภาคเอเชียฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

²จากฮวงโห่เจ้าฟ้าพระยา หน้า ๒๘

สัมพันธ์ไมตรีกับอาณาจักรจีนรวมทั้งสิ้น ๑๑๒ ครั้ง ในขณะที่อาณาจักรจีนส่งทูตานุทูตมาเจริญสัมพันธไมตรีกับกรุงศรีอยุธยา ๑๙ ครั้ง³

สมัยกรุงธนบุรี สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงส่งคณะราชทูตไปเจริญสัมพันธไมตรีและมีความสัมพันธ์ในระบบบรรณาการกับจีน ๒ ครั้ง โดยเงินรู้จักพระองค์ในนามของเจิ้งเจา หรือแต่้ออง

รัชกาลพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชได้มีการจัดส่งทูตไปจีน โดยในราชโองการของจักรพรรดิจีนระบุพระนามของรัชกาลที่ ๑ ว่าเจิ้งหัว เป็นโอรสของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช พระมหากษัตริย์ในยุคต่อๆ มาที่ทรงใช้พระนามแซ่เจิ้ง ในการติดต่อกับจีนทั้งสิ้น อาทิ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ทรงใช้พระนาม เจิ้งฝู พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงใช้พระนาม เจิ้งหมิง เป็นต้น

จากความสัมพันธ์ทางการค้าอันเนิ่นนานได้ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมไทย-จีน ทั้งศิลปะและประเพณีอื่นๆ ความนิยมในศิลปะจีนเริ่มมาตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย มีการจำลองแบบสวนจีนมาสร้าง “สวนขวา” ในพระบรมมหาราชวัง สาเหตุหนึ่งที่ทรงโปรดศิลปะจีนเช่นนี้ น่าจะมีเหตุมาจากทรงมีเจ้าจอมและพระมเหสีเชื้อสายจีนด้วยกัน กล่าวคือ สมเด็จพระพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา (พระพี่นางของรัชกาลที่ ๑) มีพระภักดาเป็นเศรษฐีจีน มีชื่อว่าเจ้าขรรค์เงิน และทรงให้กำเนิดพระธิดาคือ เจ้าฟ้าหญิงบุญรอด ซึ่งได้อภิเษกสมรสกับพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

³ บัณฑิต ล่ำขำ การสัมมนาวิชาการ บนเส้นทางความสัมพันธ์ไทย - จีน หน้า ๑๙

เจ้าฟ้าหญิงบุญรอด ต่อมาเป็นพระราชมารดาใน พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๔) และได้รับ สถาปนาเป็นกรมสมเด็จพระศรีสุริเยนทราบรมราชินีในต้นรัชกาลที่ ๔ หลังจากที่เสด็จสวรรคตไปแล้ว (ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า รัชกาลที่ ๔ มี สายโลหิตเชื้อจีน)

ประเพณีจีนในราชสำนักไทย

รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวได้มีการประกอบ พระราชกุศลเลี้ยงพระตรุษจีน เนื่องด้วยชาวจีนนำสิ่งของมาถวาย มากมายจนเหลือเฟือ จึงจัดบำเพ็ญพระราชกุศล โปรดให้มีเลี้ยง พระสงฆ์รวม ๓ วัน ทั้งให้จัดเรือขนมจีนมาถวาย ไม่มีการสวดมนต์ เมื่อพระสงฆ์ฉันเรียบร้อยแล้ว ก็มีการเลี้ยงข้าราชการ และทรงปล่อย ปลาทุกวันที่ยังทรงบำเพ็ญพระราชกุศลนี้ ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระ จอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเห็นว่าการทำบุญตรุษจีนโดยเลี้ยงขนมจีนนั้น ไม่ใช่ธรรมเนียมของจีน จึงโปรดเกล้าฯ ให้นำเกาเหลามาเลี้ยง พระสงฆ์แทน และได้เพิ่มเครื่องเช่นอย่างจีนที่หน้าพระพุทธรูป เช่น แต่งโม ขนมห่าง กระจุกมดอง น้ำตาลทราย ส้ม ฯลฯ

ปกติคนไทยไม่มีธรรมเนียมทำบุญวันเกิด ปิดบังเดือนปีเกิด เพราะไม่ฉลองอย่างฝรั่งหรือจีน กระทั่งขุนนางบริวารสมเด็จพระ เจ้าพระยาแห่งตระกูลขุนนางจัดแซยิดให้นายตนคราวอายุ ๕๐ ปี (ถือว่า ๕๐ ปีบริบูรณ์) จึงเริ่มมีต้นแบบแซยิดให้หมู่เจ้านายขุนนาง ครั้นถึงมหามงคลสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เจริญพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา จึงทรงบำเพ็ญพระราชกุศล ถือ

ว่าต้องตามแบบแฮยิตเงินที่เรียกว่า บั้นลี้ใหญ่⁴

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
ฉลองพระองค์ฮ้องเต้

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า
เจ้าอยู่หัว ฉลองพระองค์แบบจีน

นอกจากนี้แล้ว ยังได้พบภาพพระบรมฉายาลักษณ์และพระฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ครั้งดำรงพระอิสริยยศกิติมกุฎราชกุมาร ทรงฉลองอย่างฮ้องเต้ของจีน และขุนนางอย่างจีน โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ช่างสร้างถวาย บ้างก็มองว่าทรงฉลองพระองค์ตามกระแสความนิยมจีนในช่วงนั้น แต่สำเนียงชั้น

⁴ ธรรมเกียรติ กันอริ “พระราชกุศลตรุษจีน และพระราชพิธีสังเวยพระปาย” ศิลปวัฒนธรรม ปีที่ ๑๒ (๔) กุมภาพันธ์ หน้า ๖๖-๗๓

ชวนะ⁵ ได้อธิบายว่า ทรงกระทำเพื่อเป็นวิเทโศบายเกี่ยวกับเอกราช และอธิปไตยของไทย

อย่างไรก็ตาม นอกจากการฉลองพระองค์ชุดฮ่องเต้เงิน และการจัดแฮยิดเงินแล้ว ยังมีข้อมูลอื่นๆ ที่กล่าวอ้างถึงความนิยมใน ศิลปะประเพณีเงินในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ปรากฏ เห็นเป็นรูปธรรมอยู่ทุกวันนี้คือ พระที่นั่งเวหาสน์จำรูญ ซึ่งเป็นพระที่นั่งเงินในพระราชวังบางปะอิน มีนามเรียกเป็นภาษาจีนว่า “เทียนเม่ง เต๋ย” (天明殿) (เทียน – ฟ้า, เม่ง – สว่าง, เต๋ย – พระที่นั่ง)

พระที่นั่งนี้สร้างขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว โดยพระยาโชฎีกกราชเศรษฐี (เถียน) ขุนนางเชื้อสายจีน ต้นสกุล โชติกเสถียร ได้ชักชวนขุนนาง พ่อค้าจีน และชาวจีนทั่วไป ร่วมกันสมทบทุนสร้างพระที่นั่งองค์นี้ขึ้นถวาย โดยสร้างขึ้นตามแบบ ศิลปะจีนทั้งสิ้น เป็นสถาปัตยกรรมจีนที่งดงาม องค์พระที่นั่งภายนอก ประดับลายมังกรต้นเมฆตามคติจีน ซึ่งถือเป็นเครื่องขลังกันภัยร้าย ต่างๆ ส่วนภายในก็ตกแต่งเป็นศิลปวัฒนธรรมจีนล้วน มีราชบัลลังก์ แบบจีน รวมทั้งห้องบูชาบรรพบุรุษ และประดิษฐานพระป้าย อันเป็นที่มาของพระราชพิธีสังเวทพระป้าย

พระราชพิธีในปัจจุบัน

พระราชพิธี คือ พิธีการที่พระมหากษัตริย์ทรงปฏิบัติพระราช ภารกิจตามกำหนดที่เป็นแบบแผนราชประเพณีสืบมาแต่โบราณ

⁵ จาก คนจีน ๒๐๐ ปีภายใต้พระบรมโพธิสมภารภาค ๒ เส้นทางเศรษฐกิจ ฉบับพิเศษ หน้า ๒๐-๒๓

หรือการพระราชพิธีที่ทรงพระราชดำริมีพระราชประสงค์ให้จัดทำขึ้น
พระราชพิธีและงานพระราชกุศลประจำปี⁶ มีดังนี้

๑. พระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลทรงบาตรขึ้นปีใหม่
- ๒. พระราชพิธีสังเวฬุพระปาย**
๓. พระราชกุศลมาฆบูชา
๔. พระราชพิธีเปลี่ยนเครื่องทรงพระพุทธรูปมหาภิณวัณนปฏิมากร
๕. พระราชพิธีบวงสรวงพระสยามเทวาธิราช และเทศกาลตรุษ
๖. พระราชพิธีสงกรานต์
๗. พระราชพิธีฉัตรมงคล
๘. พระราชพิธีพืชมงคลจรลพระนังคัลแรกนาขวัญ
๙. พระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลวิสาขบูชา
๑๐. พระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศล วันถวายพระเพลิงพระพุทธเจ้า
๑๑. พระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลวันคล้ายวันสวรรคตพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร์ และพระราชกุศลทักษิณานุปทานพระบรมอัฐิสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร์อดุลยเดชวิกรมพระบรมราชชนก และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
๑๒. พระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลอุปสมบทนาคหลวง

⁶พระราชพิธีในรัชกาล พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลฯ สยามินทราธิราชบรมนาถบพิตร หน้า ๑๑-๑๖

๑๓. พระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศล เนื่องในวัน
อาสาฬหบูชา
๑๔. พระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าฯ
พระบรมราชินีนาถ
๑๕. พระราชพิธีสารท
๑๖. พระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐิน
๑๗. พระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลทักษิณานุประทาน
วันปิยมหาราช
๑๘. พระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา

จากพระราชพิธีทั้งหมด จะพบมีพระราชพิธีที่เกี่ยวข้องกับ
ประเพณีจันทอยู่ ๑ รายการคือ ข้อ ๒ พระราชพิธีสังเวยพระป้าย

พระราชพิธีสังเวยพระป้าย

พระป้าย หรือ เกซัน คือ แผ่นป้ายที่จารึกพระปรมาภิไธยของ
พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระเทพศิรินทรา
บรมราชินี พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระ
พระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ เป็นอักษรจีน ตามขนบธรรมเนียม
จีนที่นิยมจารึกชื่อบรรพบุรุษไว้บนแผ่นป้ายสำหรับไว้บูชาประจำบ้าน
เพื่อแสดงความกตัญญูต่อบุพการี

อันที่จริง การสร้างพระป้ายนี้มีขึ้นตั้งแต่ในรัชกาลพระบาท
สมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยทรงโปรดให้สร้างพระป้าย
พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งปัจจุบันประดิษฐานอยู่ที่
พระที่นั่งอิศเรศราชานุสรณ์ ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร
ต่อมา พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดให้สร้าง
พระป้ายพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระ

พระเทพศิรินทราวบรมราชินี พระป้าทำด้วยไม้จันทน์ กรอบและซุ้ม เป็นรูปมังกร มีอักษรจีนเป็นพระนาม ครั้นต่อมา ในรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงได้โปรดเกล้าฯ ให้สร้างและ ตัดไม้พระป้าของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และ สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๐ ณ พระราชวังบางปะอิน

พระป้านี้ประดิษฐานไว้ ณ พระที่นั่งสองแห่ง คือ พระป้าที่ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต และพระป้าที่พระที่นั่ง เวหาสน์จรัญญู พระราชวังบางปะอิน พระป้าที่พระที่นั่งอัมพรสถาน มีลักษณะเป็นเทวรูปหล่อทรงเครื่องกษัตริยาธิราช พระหัตถ์ขวาทรง พระแสงขรรค์ พระหัตถ์ซ้ายจับเสมอพระอุระ เหมือนกับองค์พระ สยามเทวาธิราช แต่พระพักตร์เหมือนพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว ประดิษฐานในซุ้มเรือนแก้วแบบเก็งจีน ทำด้วยไม้จันทน์ จำหลัก ลงรักปิดทอง จารึกพระปรมาภิไธยเป็นอักษรจีนที่ด้านหลัง เรือนแก้ว มีฉัตรทอง ๕ ชั้น ตั้ง ๒ ข้าง

ส่วนพระป้าที่พระที่นั่งเวหาสน์จรัญญู พระราชวังบางปะอิน เป็นแผ่นป้าพระปรมาภิไธยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว กับสมเด็จพระเทพศิรินทราวบรมราชินีคู่หนึ่ง พระบาทสมเด็จพระ จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวกับสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถคู่ หนึ่ง จารึกบนแผ่นไม้จันทน์ ปิดทองขอบไม้จันทน์จำหลักลายจีน พระป้าทั้ง ๒ คู่ ประดิษฐานในซุ้มเรือนแก้วแบบเก็งจีนทำด้วยไม้ จันทน์จำหลักลายลงรักปิดทอง ตั้งอยู่ ณ ท้องพระโรงกลาง หน้าห้อง พระบรรทมชั้นบนของพระที่นั่งเวหาสน์จรัญญู พระราชวังบางปะอิน

พระราชพิธีสังเวยพระป้า คือ การตั้งเครื่องควาจรัญญูก่อน ๑ วัน คือในวันแรม ๑๕ ค่ำ ซึ่งเป็นวันไหว้ ส่วนที่พระที่นั่งอัมพรสถาน

สังเวทในวันขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๑ ของจีน ซึ่งเป็นวันขึ้นปีใหม่ (เปลี่ยนมาสังเวทพร้อมกันในวันขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๑ ของจีน หรือวันตรุษจีน หลังจากสมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเสด็จสวรรคตแล้ว) การสังเวทพระป้ายที่พระที่นั่งเวหาสน์จำรูญและพระที่นั่งอัมพรสถาน มีมาตั้งแต่รัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานกระแสนิยมไว้ว่า เมื่อทำพระป้ายขึ้นแล้ว ก็ควรมีการเช่นตามธรรมเนียมและควรมีทุกปี พระราชพิธีนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพระราชกรณียกิจด้วยพระองค์เอง หากบางปีมีพระราชกรณียกิจอื่นที่ไม่สามารถเสด็จพระราชดำเนินได้ ก็ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ พระเจ้าลูกเธอ หรือพระราชวงศ์ผู้ใหญ่ เสด็จประกอบพระราชกรณียกิจแทนพระองค์

เครื่องสังเวทพระป้ายเป็นเครื่องคู่ มีหัวหมู เป็ด ไก่ ขนมหงู ขนมเปี้ยว ซาลาเปา ผลไม้ กระจดาชเงิน กระจดาชทอง กิมฮวยอั้งตีว (วิมานเทวดาทำด้วยกระจดาช) ผ้าสีชมพู ประทัด (ยกเลิกเมื่อหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ประมาณ พ.ศ. ๒๔๘๕-๘๖) รูป เทียนเงิน เทียนทอง

พระราชพิธีสังเวทพระป้ายนั้น เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินถึง ทรงจุดธูปเทียน เครื่องสักการะ ทรงจุดธูปหางปักที่เครื่องสังเวท ขณะนั้น พนักงานประโคมฆ้องชัย สังข์ แตร ดุริยางค์ เสร็จแล้วเสด็จพระราชดำเนินลงจากพระที่นั่งไป ทรงเผากระจดาชเงิน กระจดาชทอง (สมัยก่อนทรงจุดประทัดด้วย) แล้วเสด็จพระราชดำเนินกลับ เมื่อธูปที่จุดปักไว้ที่เครื่องสังเวทหมดดอกแล้ว เจ้าหน้าที่จึงลาถอนเครื่องสังเวท และนำวิมานเทวดา (กิม

ฮวยอั้งตีว) ไปปักในแจกันที่โต๊ะเครื่องบูชา พร้อมทั้งผูกผ้าสีชมพู เป็น
เสร์จพิธี

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงเผากระดาษเงินกระดาษทอง
ในพระราชพิธีสังเวยพระป้าย

พระราชพิธีงเด็ก

นอกจากพระราชพิธีสังเวยพระป้าย ที่ได้ทรงปฏิบัติกันมาทุกปี
แล้ว ยังมีพระราชพิธีอีกอย่างหนึ่งที่ได้มีการปฏิบัติเป็นครั้งคราว คือ
พระราชพิธีงเด็กอุทิศกุศลถวายผู้ล่วงลับ ซึ่งจัดทำโดยคณะสงฆ์
อาณานิกาย เท่าที่ค้นได้ มีพระราชวงศ์ที่ได้รับการบำเพ็ญกุศลนี้หลาย
องค์ด้วยกัน อาทิ

- งานถวายพระเพลิงพระบรมศพ สมเด็จพระนั่งเกล้า
เจ้าอยู่หัว พระอัฐมทำงเด็กถวายกุศล ๗ วัน
- พ.ศ.๒๔๐๔ งานพระบรมศพ สมเด็จพระเทพศิรินทรา
บรมราชินี (ในรัชกาลที่ ๔)

- พ.ศ.๒๔๐๘ งานพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว
- พ.ศ.๒๔๑๑ งานพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
- พ.ศ.๒๔๒๓ งานพระบรมศพ สมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์
- พ.ศ.๒๔๓๗ งานพระศพ สมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาวิชรุณหิศ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมารในรัชกาลที่ ๕
- พ.ศ.๒๔๘๙ งานพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลฯ
- พ.ศ.๒๔๙๘ งานพระบรมศพ สมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยกาเจ้า
- พ.ศ.๒๕๒๘ (วันที่ ๑๙ มีนาคม) งานพระบรมศพ สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ ๗ ณ ลานพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท
- พ.ศ.๒๕๕๑ งานพระบรมศพ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
- พ.ศ.๒๕๕๔ งานพระบรมศพ สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี

จะเห็นได้ว่าประเพณีพิธีจิ้นมีอยู่ในราชสำนักไทย เป็นพระราชพิธีที่ทรงกระทำกันมาตั้งแต่ต้นรัตนโกสินทร์ ด้วยเหตุปัจจัยด้านพระราชนิยม และสายพระโลหิต บางพระราชพิธีปฏิบัติเป็นครั้งคราว เช่น พระราชพิธีกฐนเศกกุศกุศล พระราชพิธีแห่ขิด บางพระราชพิธีเลิกปฏิบัติแล้วในกาลปัจจุบัน เช่น พระราชกุศลเลี้ยงพระตรุษจิ้น

บางพระราชพิธียังคงยึดถือปฏิบัติเป็นประเพณีทุกปี เช่น พระราชพิธีสังเวยพระป้าย พระราชประเพณีพิธีจีนเหล่านี้คงจะดำรงอยู่ในราชสำนักไทยสืบต่อไป เนื่องจากการแสดงความกตัญญูต่เวทิตาต่อบรรพบุรุษบุพการีของพระราชวงศ์

บรรณานุกรม

คนจีน ๒๐๐ ปี ภายใต้พระบรมโพธิสมภาร ภาค ๒.

ศีกฤทธิ ปราโมช, มรว. (๒๕๔๓) **โครงการกระดูกในตู้**. ดอกหญ้า.

จากฮวงโหล่เจ้าพระยา. (๒๕๔๘) ธนาคารกสิกรไทย.

จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. **พระราชพิธีสิบสองเดือน**. ผ่านฟ้าพิทยา.

นิธิ เอียวศรีวงศ์. **ปากไก่และใบเรือ**. (๒๕๓๘) แพรวสำนักพิมพ์.

พระราชพิธีในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล

อดุลยเดชา สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร. (๒๕๔๒) กรมศิลปากร.

พระราชพิธีสิบสองเดือน <http://www1.mod.go.th/heritage/king/ceremony>

วารสารณ จิวชัยศักดิ์. **พินิจไทย**. สถาบันไทยศึกษา จุฬาฯ.

<http://www.bkknews.com/weekend/20050202/wed22.shtml>

สุวนัน ขวัญทอง. **พระราชพิธีสังเวยพระป้าย**.

<http://cul.hcu.ac.th/matter/traditional-china.html>

ศิลปวัฒนธรรมไทย เล่มที่ ๓. (๒๕๒๕). กรมศิลปากร.

ศุภรัตน์ เลิศพานิชย์กุล. **ขุนนางไทยเชื้อสายจีนบางตระกูลในสมัย**

รัตนโกสินทร์ <http://www.thai-d.com/siam-china/hcu/kunnang.htm>

ศุภวรรณ ชวรัตน์วงศ์. บทบาทของชาวจีนในประเทศไทยตั้งแต่สมัย
อยุธยาตอนปลายถึงสมัยรัชกาลที่๓ พ.ศ.๒๑๗๒ – ๒๓๙๔.
(๒๕๔๑)

http://www.thairath.co.th/thairath1/2547/column/person/jan/25_1_47pics.php
(ภาพข่าว)

Traditional Chinese Customs in Thai Royal Court

Metta Wongjongjaihan

ABSTRACT

“Thailand and China are one family,” this remark is very familiar to Thai people. In fact, Thailand did establish the close ties with China since Sukhothai Kingdom (corresponding to Yuan Dynasty of China). The relationship is mostly in terms of trade and commerce. Since then, people of both lands have conducted business; thereby learning and exchanging the culture of each other. As a result, Thai people from the past to the present have known such Chinese festivals as Chinese New Year, Tomb-sweeping Day, Mid-Autumn Festival and Dragon Boat Festival well. Even the Thai Royal families also holds the ceremonies related to Chinese tradition like the Royal ceremony of offering food alms to monks during Chinese New Year Festival, the Royal homage to the ancestors’ spirits tablets, and the Chinese funeral Royal rituals.

Keywords: *homage to ancestors’ spirits tablets, Chinese funeral rituals, Chinese Customs, Thai Royal Court*